N°. 66. A°. 1831.

SURINAAMSCHE COURANT

Van *Donderdag* den 18den Augustus.

SURINAME.

SCHEEPS - TIJDINGEN.

BINNENGEKOMEN.

Den 16den dezer, Z. M. Transportschip *Dordrecht*, Kapt. Luit. ter Zee F. JONKER, van Hellevoetsluis; met 50 man troepen voor de kolonien. Passagiers: Kapitein Luitenant ter Zee, *Heldewier Vignon*, Kommandant van Z. M. Brik *Sirene*, liggende te Curaçao, — en deszelfs Echtgenoot.

UITGEKLAARD.

Den 15den, het Schip *Nicolaas Witsen*, Kapt. L. WILDSCHUT; lading: 343 vaten Suiker, en 15 balen gebroken Koffij.

Idem, het Schip *Henriette en Henri*, Kapt. F. J. VLIEGER; lading: 370 vaten Suiker, en 2520 ℔ Koper.

Idem, het Schip *Joannes Arnoldus*, Kapt. P. J. KERKHOVEN; lading: 260 vaten Suiker, en 2 balen gebroken Koffij.

Idem, het Schip *Wilhelmina*, Kapt. J. N. KLINT; lading: 363 vaten Suiker, en 130 ℔ Koper.

Idem, het Schip *de Jonge Gerarda Cornelia*, Kapt. JOHN SMITH; lading: 292 vaten Suiker, 137 balen schoone en 6 dito vuile Katoen, en 30 vaten Rum; — allen naar Amsterdam.

Idem, het Schip *Maria*, Kapt. E. REINTS, naar Rotterdam; lading: 131 vaten Suiker, 25 balen sch. en 3 dito vuile Katoen, en 14 vaatjes Oranjeschillen.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

NEDERLANDEN.

HAARLEM, 5 *Junij*. »Men verneemt, »dat Z. K. H. de prins *van Oranje* »zich reeds eenigen tijd geleden aan den »Koning heeft aangeboden, om, zoodra het »op vechten aan zoude komen, bij ons le»ger tegen de Belgen te dienen, en om zijn »vaderland tegen hunne aanvallen te hel»pen verdedigen.

»Wanneer men deze omstandigheid in »verband beschouwt met de glorierijke »daden van den held van *Quatre-bras*, zoo »kan men met te meer vertrouwen ver»wachten, dat de tijd veel opheldering zal »geven, omtrent andere gebeurtenissen, »en dezelve mogelijk later onder een geheel »nieuw oogpunt nog doen voorkomen."

HAARLEM, 16 *Junij*. Den 13den heeft het congres te Brussel beraadslaagd, ofschoon het aantal der tegenwoordig zijnde leden niet genoegzaam was; uit dien hoofde heeft men zich niet vermoeid met het oplezen der namen, op dat het niet mogt blijken, dat de beraadslaging regtens onwettig was. Eenige leden hebben hun ontslag ingezonden, en onder dezelve de dikwerf genoemde *Fendius* uit Luxemburg. Het ontslag van die gedeputeerden heeft aanleiding gegeven tot eenig gefluister. De openbare vergadering heeft weinig bijzonders opgeleverd. Men heeft in dezelve alleen eene wet voorgesteld, waarbij het geringe regt op den uitvoer van steenkolen wordt afgeschaft.

Daarna heeft het congres zich in committé-generaal gevormd. Volgens het blad, 't welk in Brussel door eenige onbekende Franschen wordt geschreven, is het in dat committé zeer hevig toegegaan, en is de minister *Lebeau* in hetzelve zoo hevig aangevallen, dat hij, zijne tegenwoordigheid van geest verliezende, en van verraad beschuldigd wordende, kwalijk heeft geweten wat te antwoorden. Volgens dat blad is de minister *de Failly* niet minder vinnig aangetast en van tijd tot tijd met zich zelven in tegenspraak geraakt, doch zijn de leden, welke zich die aanvallen hebben veroorloofd, niettemin overtuigd geworden, dat, zoodra het gevorderd zoude worden, de belgische troepen in staat zouden zijn, om te veld te kunnen trekken.

In Gend moeten op nieuw grove ongeregeldheden hebben plaats gehad. Gewapende lieden, die langs straat liepen, onder den kreet, dat men de oranje-gezinden moest ophangen, zijn in een bierhuis gedrongen en hebben aldaar veel wanorde gesticht. De zoogenaamde politie is tusschen beide gekomen, doch derzelver dienaren zijn gekwetst en verdreven, zoo dat men ten laatste de militaire magt heeft moeten te baat nemen.

In den nacht van zondag op maandag moeten tusschen de bezetting van het kasteel van Antwerpen en de Belgen weder geweerschoten zijn gewisseld, en maandag schijnt eene bezending van de kooplieden dier stad den regent kennis te hebben gegeven van de bekommering, welke in dezelve bleef heerschen. De eerbied voor de krijgstucht, hoe weinig dan ook, schijnt bij de belgische benden niet toe te nemen.

Ofschoon de minister *Lebeau* depeches uit Londen had ontvangen, schijnt hij in het committé van maandag niets nopens den staat der onderhandelingen te hebben medegedeeld. De heer *de Theux* heeft eene voordragt gedaan, waarbij het congres zich zelf matigt, om met 70 leden te beraadslagen, doch zelfs de revolutionairen schijnen voor dit denkbeeld terug te deinzen.

In Luik heerscht sedert den 9den eene ongemeene onrust. Men spreekt daar zonder omwegen van het hijschen van de fransche vlag. De burgemeester en de generaal *van der Meere* hebben den 11den proclamatien uitgevaardigd, om dit te verhoeden, en daarbij verzekerd, dat deze woelingen het werk zijn van de aanhangers van het vorig bestuur. — Het blad der geestelijkheid neemt de meerderheid van het congres, tegen welke de revolutionairen hevig uitvaren, in zijne bescherming, met de verklaring, dat, indien men zich in deze oogenblikken niet aan dit congres wil houden, de regeringloosheid gewis zal volgen.

De regent heeft twee gewezene zee-officieren, *Schokkeel* en *Beaulieu*, benoemd als commandanten van de laatstelijk te water gelaten zoogenaamde brikken.

HAARLEM, 17 *Junij*. In de luiksche dagbladen komt voor, dat, na het uitvaardigen van de proclamatien tegen het opsteken van de fransche vlag, de menigte zich meer openlijk voor dezelve heeft beginnen te verklaren. Het blad der geestelijkheid keurt eene vereeniging met Frankrijk ten hoogste af, als uiterst nadeelig voor de vrije uitoefening van de godsdienst; doch dit belet de genen, welke deze vereeniging van den beginne af aan hebben gewild, geenszins, om dit opzet vol te houden, en andermaal openbaar te verkondigen, dat, bijaldien de kunstenarijen van eenige weinige personen [denkelijk de raddraaijers, die, onder eenig vreemd of inlandsch vorst, het gezag in handen zouden pogen te houden] mogten gelukken, Luik, Luxemburg, Namen en Henegouwen *zich gemakkelijk zouden kunnen verstaan; hunne gedeputeerden vereenigen, en alleen over zich zelven beschikken.* — Het genoemde blad meent, dat dit den weg zoude banen tot een burger oorlog.

Volgens den *Courrier* van Brussel waren de ontevredenen van het congres willens, om een geheel fransch gezind ministerie te doen benoemen, ten einde zich uitsluitend naar de fransche staatkunde te voegen. — Genoemd dagblad bestrijdt, met den luikschen *Courrier*, een dergelijk ontwerp in hevige bewoordingen.

Het blijkt meer en meer, dat het belgisch bewind bij de leveringen van wapenen op eene verregaande wijze is bedrogen, en dat een aantal der gekochte geweren onbruikbaar is bevonden.

Den 14den is het congres van Brussel vergaderd geweest, en heeft de fungerende minister van financien, de heer *Duvivier*, het budjet van financien voorgedragen.

Ondanks de komst van den nieuwen gouverneur *Rogier* te Antwerpen, gevolgd door den minister van oorlog *de Failly*, heeft de voortdurende ongehoorzaamheid der belgische soldaten ernstige gevolgen gehad. In den nacht van den 14den hebben de Belgen, welke voor de lunet St. Laurens lagen, weder met klein geweer op de nederlandsche troepen gevuurd, zoodat zulks van onzen kant is beantwoord. Na dat een der Hollanders eene kneuzing aan den voet had bekomen, heeft de generaal *Chassé* aan eenige bekwame en met bussen gewapende schutters last gegeven, om den vijand te verdrijven. Deze hebben zich met een goed gevolg van hunne taak gekweten, en eenige Belgen op een vrij verren afstand getroffen; — waarop de aanvallers in allerijl zijn afgedeinsd. — Tevens hebben de Belgen (zoo men wil, zoogenaamde vrijwilligers) van de kaden der stad op de kanonnersloepen gevuurd. Dit vuur is mede met klein geweer beantwoord, maar nadat aan onze zijde een paar matrozen kwetsuren hadden bekomen, heeft men twee met schroot geladen stukken kanon op de aanvallers gelost, en dezelve dadelijk doen verstuiven. — Het schijnt, dat het vuur omstreeks twee ure des namiddags heeft opgehouden, doch uit onderscheidene berigten blijkt, dat, daar de bevolking een nieuw bombardement duchtte, weder eene niet geringe verwarring in de stad heeft geheerscht, en eene groote menigte dezelve heeft verlaten, zoo veel mogelijk hare kostbaarste eigendommen medevoerende. Aan de zijde der Belgen zijn verscheidene doden en gekwetsten gevallen.

(*Haarl. Courant.*)

GROOT-BRITTANNIE.

LONDEN, *den 8sten Junij*. Eergisteren zijn de ministers der vijf mogendheden bijeen gekomen en gedurende meer dan drie uren vergaderd geweest. In die vergadering is besloten, en wel met voorkennis en goedvinden van vorst *Leopold* zelven, dat de vijf groote mogendheden *de benoeming* van den gemelden vorst, *onder de daaraan verknochte voorwaarden, niet goedkeuren.* — Vorst *Leopold* zal mitsdien de kroon, bijaldien dezelve hem door eene bezending uit het congres mogt worden aangeboden, weigeren, ten zij, hetgeen niet waarschijnlijk is, die bezending in last mogt hebben, andere voorwaarden voor te dragen.

Den 7den is een boodschapper van Staat met depeches naar Brussel vertrokken, waarbij lord *Ponsonby* wordt gelast alle onderhandelingen af te breken met het bestuur van Belgie, en Brussel te verlaten. Men wacht, daar de generaal *Belliard* in alles eenstemmig met zijn lordschap is te werk gegaan, dat ook gelijke last uit Parijs naar Brussel zal zijn gezonden.

»Belgie (dus luidt de ministeriele *Courier*) kan kwalijk verwachten, dat hetzelve aan de vijf mogendheden, *na het zoo edelmoedig gedrag van Engeland en Frankrijk*, de wet zal stellen. Het moet ophouden eene onafhankelijke natie te zijn, of eenen voortreffelijken souverein aannemen, op voorwaarden, die gegrond zijn op regtvaardigheid jegens Holland en overeenstemmen met de redelijke wenschen der overige souvereinen."

Intusschen ontveinst de ministeriele schrijver geenszins, dat uit dezen stand van zaken groote onheilen kunnen voortvloeijen. »Waren het de Belgen alleen (dus drukt hij zich uit) dan zouden wij zonder leedwezen zien, dat zij de tuchtiging erlangden, welke hunne halstarrigheid en onbeschaamdheid in eene zoo ruime mate verdienen; doch ongelukkig is hier het belang van Engeland mede in de waagschaal gesteld, en kan de edelmoedigste begunstiger van Belgie door deszelfs wangedrag worden benadeeld. De weigering van vorst *Leopold* kan het teeken zijn, waarop in Belgie alom de fransche vlag wordt geheschen, en ofschoon het fransch bewind dit aanbod moge weigeren, kan hetzelve door de menigte worden genoodzaakt, om, in

weerwil van zijn belang, zijne eer, en aangegane verbidtenissen, de aangebodene vermeerdering van grondgebied aan te nemen. God geve, dat onze vrees ongegrond moge worden bevonden."

Den 10 *Junij.* In Brazilie hebben gewigtige gebeurtenissen plaats gehad. De Keizer *D. Pedro* (vader van de wettige Koningin van Portugal *Donna Maria*) heeft afstand gedaan van den troon, ten behoeve van zijnen vijfjarigen zoon. Men meld, dat 'er reeds lang een hevige tegenstand bij de Brazilianen is waargenomen tegen het bewind des Keizers, op grond, of onder voorwendsel, dat hij de geborene Portugezen te veel bevoordeelde; — dat de Keizer laatstelijk een nieuw ministerie heeft benoemd, 't welk uit dien hoofde de menigte bij uitstek mishaagde; — dat dien ten gevolge oproer is ontstaan; — dat de Keizer de troepen heeft doen aanrukken, ten einde zijn gezag te doen eerbiedigen, doch dat dezelve voor verre weg het grootste gedeelte tot de oproerigen zijn overgegaan, en dat de Keizer daarop heeft begrepen, dat hem niets beters te doen stond, dan af te zien van het bewind.

Den 15 *Junij.* Volgens berigten uit Lissabon heeft *D. Miguel*, na de eischen van het fransche gouvernement vernomen te hebben, zich gewend tot *de bondgenooten van de portugesche kroon* (gelijk hij zich uitdrukt), en vervolgens aan den bevelhebber van de fransche scheepsmagt op de Taag geantwoord, dat hij niet door tusschenkomst van eenen *consul* met het fransche gouvernement konde handelen, maar bereid was, om door middel zijner bondgenooten onderhandelingen aan te vangen. Na dit uitwijkend antwoord bekomen te hebben, heeft de fransche bevelhebber, gelijk bekend is, eenige portugesche schepen genomen, welker aantal zeer verschillend wordt opgegeven. In bijzondere berigten uit Lissabon, tot van den 4den dezer, wordt van geene andere vijandelijkheden gewag gemaakt, maar gesproken van drukke werkzaamheid in de portugesche arsenalen. Alhier te lande wil men weten, dat de Franschen eene expeditie tegen Portugal uitrusten van 6 linie-schepen, even zoo vele fregatten, en eenige kleinere oorlogsvaartuigen, met het noodige aantal troepen aan boord. (*Haarl. Courant.*)

FRANKRIJK.

PARIJS, 10 *Junij.* [*Uittreksel uit een bijzonderen brief.*] » De westelijke departementen schijnen rustiger te worden. In het zuiden daarentegen is het zeer onrustig; aldaar legt men er zich op toe, om den geest der soldaten te bederven. — Het gerucht, dat men de republiek in Straatsburg heeft afgekondigd, is onwaar; evenmin is het waarheid, dat *Hendrik V* in Marseille is uitgeroepen; intusschen kan men niet ontveinzen, dat de tegenwoordige stand der zaken eenige moeijelijkheid oplevert, en dat er tijd noodig zal zijn, om dezelve weder tot haren natuurlijken staat terug te brengen.

» De belgische aangelegenheden zijn bij de (waarschijnlijke) weigering van vorst *Leopold*, zoo ingewikkeld geworden, dat de bekwaamste staatkundigen moeite zullen hebben, om dezelve te regelen. Dagelijks komen de ministers bijeen, en men zendt twee malen daags estafetten naar den Koning.

» De aanstaande zitting van de kamer der gedeputeerden zal buiten twijfel allerbelangrijkst wezen. De zaken zijn reeds zoo verre gekomen, dat de vraag, of de waardigheid van pair *erfelijk* zal zijn, als van minder belang wordt aangemerkt, en dat men meent te weten, dat het gouvernement weinig zal ondernemen, om de bedoelde erfelijkheid te behouden.

» Men spreekt van het ontwerp der mogendheden, om elk 30,000 man te stellen, ten einde de protocollen in Belgie te doen ontzien, en men noemt de generaals *Molitor* en *Clauzel* als de commandanten der fransche troepen, die tot dat einde in beweging zouden worden gesteld, doch dit een en ander vereischt nog nadere bevestiging."

ADVERTISSEMENTEN.

N. L. BRAAM Exploicteur bij den Hove van *Civile en Criminele Justitie dezer Kolonie*, zal op Vrijdag den 19den Augustus 1831, des morgens den klokke *negen* uren, ter Kastelenije van het Hof van *Civile en Criminele Justitie*, publiek bij Executie verkoopen:

De helfte in het bloot stuk Land, genaamd *l'Esperance*, gelegen aan de *Para Kreek*.

De helfte in de Suiker-Plantaadje *la Simplicité*, en aanhoorige Gronden *Urapania*, *Berseba*, *de Goede Hoop*, *Boavista*, *Nieuw Hazard en la Confianee*, gelegen aan de rivier *Suriname*, als mede de Gronden *Beaulieu*, *Leeuwenberg* en *Niedoor*, gelegen aan de *Para Kreek*, en aan de verkochte Plantaadje *Overbrug*, behoord hebbende Gronden *Petit Verseille* en *Watervliet*, gelegen aan rio *Suriname*, cum annex.

De helfte in de Suiker-Plantaadje *de Drie Gebroeders*, en aanhoorige Gronden *la Contemplation* en *Restaurada*, gelegen aan rio *Suriname*, *de Vrijheid* en *Porto Bello*, gelegen aan de *Para Kreek*, cum annex., aankomende den Boedel wijlen SALOMON ABENDANON.

Daar zoo wel de conditien waarop deze Effecten verkocht zullen worden, als de termijnen van betaling afwijken van die gene welke bij Executie verkoopen gebruikelijk zijn, zoo kan van het een en ander *visie* genomen worden ten kantore van den Exploicteur voornoemd, alwaar ook de Inventarissen ten dien fine gereed liggen.

Paramaribo den 12 *Augustus* 1831.

De ondergeteekende als daartoe geautoriseerd zijnde, brengt hiermede ter kennisse van de belanghebbenden, dat de gewone Exercitie met de *Brandspuiten* zal plaats hebben op aanstaande Zaturdag den 20sten dezer, des morgens te half *zes* uren.

Paramaribo den 16 *Augustus* 1831.

De Opperbrandmeester,
H. G. ROUX.

De ondergeteekende voornemens zijnde zich als *INGENIEUR* binnen deze Kolonie te vestigen, recommandeerd zich bij deze als zoodanig in de gunst van Heeren Planters en verdere Ingezetenen.

Te gelijker tijd als *Agent* van het Huis en Fabriek van de Heeren PAUL VAN VLISSINGEN & DUDOK VAN HEEL te *Amsterdam*; neemt aan bestellingen van Stoom-Werktuigen van lage en hooge drukkingen, met de daarbij behoorende Suiker-molens, Suiker-ketels, zoo van koper als van gegoten ijzer, patent en ordinaire Distileer-ketels, ijzere Malassie bakken, Rolders, Banden en Karpoetsen, Rolder-gutsen, onder en boven Konings dito, Trommels, Karpoetsplaatjes met bakjes, gegotene en geslagene ijzere Braudstaven, Klinknagels, heele en halve metale Suiker-bekkens, kopere en ijzere Pompen, en al ander IJzer- en Koperwerk; met belofte van prompte en civile bediening.

Wonende in de *Oranje Straat*, La. A. No. 82, ten huize van den Heer JACOB M. LEVIJ.

Paramaribo den 15 *Augustus* 1831.

WM. JACKSON.

Mengelwerk.

OVERGENOMENE DENKBEELDEN, ANECDOTEN EN UITTREKSELS.

De ondervinding heeft bewezen, dat daar, waar men de bosschen zonder oordeel velt, er niet alleen gebrek aan dit zoo noodzakelijk produkt ontstaat, hetgeen nog het minste kwade gevolg zoude zijn, maar dat men daardoor de vochtigheid van den grond verminderd.

Een groot gedeelte van Azia, vertoond alleen dorre vlaktens, daar voorheen de vruchtbaarste streken waren.

Europa is nog niet beroofd van hout; — Italien, Spanjen, Engeland zijn van wouden ontbloot; Frankrijk heeft dit lot in de latere tijd ondergaan.

De groote boomen trekken den regen en den daauw aan.

In een zeer heete streek, is de aarde maar vruchtbaar, naar mate die besproeid wordt, (*l'Isle in connue, de memoires de gastines.*)

Men heeft, dit jaar uitgezonderd, sedert 15 à 20 jaren in Suriname geklaagd, dat er weinig regens waren, — en toch, kunnen weinige bewoners van Paramaribo, ja van Suriname, het groeijen van een boom met welwillendheid of ongestoort aanzien.

Wenschen zij dan op een dorre vlakte, geschroeit van de zonne stralen door dorst te vergaan?

De dampkringslucht volgens *la Voisier*, bestaat uit 27 deelen levenslucht en 73 deelen stiklucht. (*Werner, vormkracht der Aarde.*)

Het lucht doorloopt in een minuut 280,000 mijlen, en komt in 7¼ minuut van de zon op de aarde. (*Werner, — aldaar.*)

Daar het koolzuur, voor de lucht inademende schepselen, even zoo verstikkende is, als de stiklucht zelve, en bij de verbranding van kolen, beide schadelijke luchtsoorten gelijktijdig geformeerd worden, zoo is het, uit dezen hoofde, gevaarlijk in een vertrek kolen te verbranden, wanneer er niet op den duur versche lucht, in de kamer instromen kan.

Daar zich almede uit de moerassen zeer veel koolzuur, bij eene grootere graad van warmte, ontbind, en in den dampkring overgaat, zoo zijn ook, om deze reden, de moerasgronden in den zomer zoo schadelijk. (*Werner — aldaar.*)

Die hierop door denkt, kan met eenige schijn de meerdere gezondheid van Suriname, als in vorige tijden toeschrijven, aan de mindere regens die er gevallen zijn, met die van vorige tijden, en dus is het vooruitzicht, voor den aanstaanden drogen tijd, wel niet zoo gerust stellende; — daar wij nu gezien hebben (volgens *Werner*,) dat wij de boomen noodig hebben, om den regen en daauw aan te trekken, en de overvloedigen regens tot vruchtbaarmaking van onzen grond behoeven, laat men dan zich bepalen tot het uitdrogen der zwampen en moerassen, en om door bedelving het water afloop te geven, dan zullen de boomen, die sommige zoo zeer in den weg staan, ons voordeel aanbrengen, en een van de oorzaken van de ongezondheid van het land zal weggenomen zijn.

De *Geologen* verklaren het voorkomen van zee-gedierten op de top en der hoogste bergen, door de werking eener komeet, die te digt bij de aarde komende, den oceaan dwong tot deze hoogte te stijgen.

Wanneer een komeet de groote van de maan hebbende, de aarde op 1016 geographische mijlen naderde, zoude de zee 15,000 voeten stijgen, was het ligchaam van de groote van vesta, zoude het 86 geographische mijlen moeten naderen, om de zee 8000 voeten op te trekken en 35 mijlen, om die tot 32,000 voeten te doen stijgen.

(*Gelpke, oorspronkelijk volk der aarde.*)

Daar nu in Suriname de vloed zelden boven de 12 voeten rijst, mogen zij, die schroomvallig het tijdstip van het naderen der komeet afwachten, zich eenigzins verlaten op de staat van het water; — moet het gebeuren, dat die sinjeur van een komeet ons een bezoek geeft, dat is te digt in onze buurt komt, dan adieu speculatien, op suiker, op coffij, katoen, indigo, alles onder water en verloren; zoodra het water wegtrekt, gaan wij tusschen de boomen op blaauwbergen elders visschen vangen, die barbakotten, en maken vischlijm, om toch iets te doen, voor tijd passeren; — het zal niet kwaad zijn, tegen dien tijd, eenige visschersbooten bij de hand te hebben, — dit geeft vooreerst een beter vooruitzigt voor de houtgronden, evenwel hun assurantie van goed debiet en betaling te geven, was onvoorzichtig, want, is het geld papier, dan is het tegen het water niet bestand, is het metaal, dan zinkt het, en men betaald maar zeldzaam bij de leverantie

Het zonde een lelijke historie zijn, als men op reis zijnde naar Holland, dat alles onder water vond, en genoodzaakt was, of op den berg Blanc in Europa, of op het Imelaïa gebergte in Azia, aan land te stappen!

Te PARAMARIBO bij J. J. ENGELBRECHT.